

толетова солъ и лепило. Тази смѣсь, натопена въ силна сѣрна киселина, се подпалвала.

Тѣзи запалки, поради голѣмата си непрактичностъ, не могли да намѣрятъ голѣмо разпространение.

* * *

Въ 1832. г. единъ нѣмецъ на име Камереръ измислилъ тѣй наречения фосфоренъ кибритъ.

На първо време този кибритъ задоволявалъ нуждитъ на хората. Съ течение на времето обаче били открити неговитъ недостатъци, и той трѣбвало да отстъпи мѣстото си на тѣй наречения **шведски** или **безопасенъ кибритъ**, който днесъ се употрѣбява навсѣкжде.

Неговото откритие дължимъ на германския химикъ Бьотгеръ. Направено е въ 1850. год.

Това откритие не било оценено въ отечеството му. Следъ десетина години отъ него се възползували шведитъ и отворили първата фабрика за такъвъ кибритъ. По-късно започнали да го фабрикуватъ въ Германия и други страни*), но името му **шведски** се запазило до днесъ.

* * *

Има десетки рецепти за приготвянето на кибрита, но принципътъ при всичкитъ остава единъ и сѣщи. Употрѣбяватъ се: 1) клечица, 2) горливо вещество (сѣра, парафинъ, стеаринъ, воскъ и пр.), 3) подпалително вещество

(бѣлъ фосфоръ, червенъ фосфоръ и пр.), 4) твърди частички отъ стъкло, пѣсъчинки и др., които усилватъ търкането и подпомагатъ запалването и 5) нѣкакво лепило, което да споява всичкитъ тѣзи материали.

Клечицитъ биватъ два вида: обли и ржбати. Облитъ клечици се правятъ така: върху желѣзна плоча, на която се намиратъ една до друга множество малки дупчици, отворитъ на които сж издадени малко нагоре и силно изострени, се поставя дървото и се натиска силно. Презъ тръбичкитъ излизатъ толкова обли дървени клечици, колкото сж дупчицитъ.

Приготвянето на ржбатитъ клечици става на особенъ стругъ. Обѣлва се кората на дървото. Следъ това то се нарѣзва на трупчета дълги 53 см. Тѣзи трупове се поставятъ на струга и се въртятъ около своята ось. Въ трупа се забива остъръ ножъ, дългъ колкото него. Съ особени приспособления ножътъ се движи напредъ по направление къмъ осьта на трупа. По такъвъ начинъ той реже и обръща цѣлото дърво на една непрекъсната широка и дълга лента, дебела колкото сж дебели кибритенитъ клечици. Много такива ленти се напластяватъ една върху друга и се нарѣзватъ съ особени машини на клечици. Такава машина нарѣзва съ десетки милиона дневно.

При фосфорния кибритъ горливото вещество е сѣрата, която

*) У насъ фабрика за такъвъ кибритъ има въ Костенецъ.